

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів"
та деяких законів України щодо діяльності Верховного Суду
та органів суддівського врядування

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 31, ст. 545 із наступними змінами) такі зміни:

1. У статті 19:

у частині шостій слова "Державна судова адміністрація України за погодженням з Вищою радою правосуддя" замінити словами "Вища рада правосуддя за поданням Державної судової адміністрації України";

частину сьому виключити.

2. У частині четвертій статті 31 слова "Державна судова адміністрація України за погодженням із Вищою радою правосуддя" замінити словами "Вища рада правосуддя за поданням Державної судової адміністрації України".

3. Частину першу статті 37 виключити.

4. У частині дев'ятій статті 49 слово "регіональної" замінити словом "обласної".

5. Частину другу статті 71 викласти у такій редакції:

"2. Форма і зміст заяви про участь у доборі кандидатів на посаду судді, анкети кандидата на посаду судді затверджуються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України за погодженням з Вищою радою правосуддя та розміщуються на офіційному вебсайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України".

6. Частину шосту статті 73 викласти у такій редакції:

"6. Порядок складення відбіркового іспиту та методика оцінювання його результатів затверджуються Вищою радою правосуддя за поданням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України".

7. Частину другу статті 77 викласти у такій редакції:

"2. Програму та навчальний план проходження спеціальної підготовки кандидатами на посаду судді затверджує Вища кваліфікаційна комісія суддів України за рекомендацією Національної школи суддів України.

Порядок проходження спеціальної підготовки кандидатами на посаду судді затверджує Вища кваліфікаційна комісія суддів України за рекомендацією Національної школи суддів України та за погодженням з Вищою радою правосуддя".

8. Частину п'яту статті 78 викласти у такій редакції:

"5. Порядок складення кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання кандидатів затверджуються Вищою радою правосуддя за поданням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України".

9. У частині другій статті 79, частині п'ятій статті 83, абзаці другому частини другої статті 85 слова "Вищою кваліфікаційною комісією суддів України" замінити словами "Вищою радою правосуддя за поданням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України".

10. Абзац другий частини шостої статті 85 викласти у такій редакції:

"Формування і ведення суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді) здійснюються у порядку, затвердженому Вищою радою правосуддя за поданням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України після консультацій із Радою суддів України".

11. У статті 92:

назву статті після слова "Статус" доповнити словами "та склад";

після частини другої доповнити новими частинами такого змісту:

"3. Вища кваліфікаційна комісія суддів України складається з шістнадцяти членів, які призначаються Вищою радою правосуддя за результатами конкурсу строком на чотири роки. Одна й та сама особа може бути повторно призначена членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України лише один раз.

4. Вища кваліфікаційна комісія суддів України вважається повноважною за умови призначення до її складу не менше одинадцяти членів.

Якщо Вища кваліфікаційна комісія суддів України може стати неповноважною через закінчення строку повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, такий член Комісії продовжує виконувати свої повноваження до дня призначення на його посаду іншої особи, але в будь-якому випадку не більше трьох місяців з дня закінчення строку, на який такого члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України було призначено".

У зв'язку з цим частини третю – п'яту вважати відповідно частинами п'ятою – сьомою.

12. У статті 94:

у назві статті слово "Члени" замінити словами "Вимоги до члена";
частину першу виключити;

у частині другій слова "На посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України може бути призначений" замінити словами "Членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України може бути";

пункт 4 частини восьмої викласти у такій редакції:

"4) особи, які були членами Вищої ради юстиції, Вищої ради правосуддя, а також особи, які були членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та були обрані (призначені) на цю посаду не за результатами конкурсу, проведеного конкурсною комісією, утвореною відповідно до статті 95-1 цього Закону".

13. Статті 95 та 95-1 викласти в такій редакції:

"Стаття 95. Порядок проведення конкурсу та призначення на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Призначення на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України здійснюється Вищою радою правосуддя за результатами конкурсу, проведеного в порядку, визначеному цим Законом.

2. Положення про конкурс на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України затверджує Вища рада правосуддя.

3. Оголошення про початок конкурсу, умови та строки його проведення публікується у газеті "Голос України" та оприлюднюється на офіційному вебсайті Вищої ради правосуддя не пізніше ніж за три місяці до дня закінчення строку повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України або не пізніше десяти днів з дня дострокового припинення повноважень чи звільнення члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

4. Конкурс на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України проводить конкурсна комісія, утворена відповідно до статті 95-1 цього Закону, на основі принципів верховенства права, публічності та політичної нейтральності в порядку, визначеному цим Законом.

5. Особа, яка відповідає вимогам, визначеним цим Законом до члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, та має намір бути призначеною членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, звертається до секретаріату Вищої ради правосуддя із заявою.

Форма заяви затверджується Вищою радою правосуддя.

6. Разом із заявою про намір бути призначеною членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України відповідна особа подає:

- 1) автобіографію;
- 2) мотиваційний лист, в якому викладаються мотиви для призначення членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;
- 3) копію документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України;
- 4) копію трудової книжки (за наявності);
- 5) декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за рік, що передує року, в якому було оприлюднено оголошення про початок конкурсу;
- 6) копії документів про освіту, вчені звання та наукові ступені;
- 7) довідку медичної установи про стан здоров'я кандидата з висновком щодо його придатності до роботи на посаді, пов'язаній з виконанням функцій держави;
- 8) копію військового квитка (для військовослужбовців або військовозобов'язаних);
- 9) письмову згоду на обробку персональних даних та оприлюднення копій документів, визначених цією статтею (крім копій документів, передбачених пунктами 3, 7, 8 цієї частини);
- 10) письмову заяву про відсутність обмежень щодо членства у Вищій кваліфікаційній комісії суддів України, а також про відповідність вимогам щодо несумісності або зобов'язання виконувати вимоги щодо несумісності у разі призначення членом Комісії;
- 11) заяву про проведення перевірки, визначеної Законом України "Про очищення влади";
- 12) згоду на проведення спеціальної перевірки відповідно до закону.

7. Секретаріат Вищої ради правосуддя приймає документи у хронологічному порядку надходження заяв та не пізніше наступного робочого дня оприлюднює отриману інформацію разом із копіями поданих документів (крім документів, передбачених пунктами 3, 7, 8 частини шостої цієї статті) на офіційному вебсайті Вищої ради правосуддя.

8. Прийом документів завершується о 24 годині останнього дня строку, визначеного Вищою радою правосуддя для подання документів. У прийнятті документів не може бути відмовлено з інших підстав, ніж закінчення зазначеного строку прийому документів.

9. Секретаріат Вищої ради правосуддя формує перелік кандидатів, який оприлюднюється на офіційному вебсайті Вищої ради правосуддя не пізніше наступного дня після завершення прийому документів.

10. Секретаріат Вищої ради правосуддя забезпечує проведення спеціальної перевірки стосовно кандидатів, відібраних конкурсною комісією для проведення співбесіди.

11. Вища рада правосуддя призначає члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України на підставі протоколу засідання конкурсної комісії не пізніше п'яти днів із дня отримання такого протоколу.

Стаття 95-1. Конкурсна комісія для проведення конкурсу на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Вищою радою правосуддя для проведення конкурсу на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України утворюється конкурсна комісія та затверджується її персональний склад.

2. Членами конкурсної комісії можуть бути особи, які мають бездоганну ділову репутацію, високі професійні та моральні якості, суспільний авторитет, відповідають критеріям доброчесності та професійної етики, є правниками із визнаним рівнем компетентності.

3. До складу конкурсної комісії входять:

1) три особи з числа суддів або суддів у відставці, запропоновані Радою суддів України;

2) три особи з числа міжнародних експертів, визначені Вищою радою правосуддя на підставі пропозицій міжнародних та іноземних організацій, які надають Україні міжнародну технічну допомогу чи провадять свою діяльність у сфері юстиції та/або у сфері судової влади, та/або у сфері запобігання і протидії корупції.

Кожна така організація може запропонувати не більше трьох кандидатів до складу конкурсної комісії або погодити пропозицію спільного списку кандидатів.

Суб'єкти формування конкурсної комісії пропонують осіб до її складу протягом двадцяти днів із дня опублікування оголошення про початок конкурсу.

4. У разі якщо суб'єкти формування конкурсної комісії у визначений цим Законом строк не запропонували осіб до складу конкурсної комісії чи запропонували недостатню кількість осіб для формування повноважного складу конкурсної комісії, таких осіб протягом п'ятнадцяти днів пропонує Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.

5. Пропозиції до складу конкурсної комісії оприлюднюються на офіційному вебсайті Вищої ради правосуддя її секретаріатом не пізніше наступного робочого дня після їх надходження до Вищої ради правосуддя.

6. Порядок отримання Вищою радою правосуддя пропозицій від суб'єктів формування конкурсної комісії та затвердження її персонального складу визначається положенням про конкурс.

7. Вища рада правосуддя затверджує персональний склад конкурсної комісії з числа осіб, запропонованих відповідно до вимог цієї статті, не пізніше п'яти днів із дня завершення строків, визначених частинами третьою, четвертою цієї статті.

8. Конкурсна комісія вважається повноважною у разі затвердження у її складі чотирьох членів, два з яких визначені на підставі пропозицій міжнародних (іноземних) організацій або на підставі пропозицій Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Строк повноважень члена конкурсної комісії становить чотири роки з дня затвердження.

9. Регламент роботи конкурсної комісії ухвалюється членами конкурсної комісії на її першому засіданні та оприлюднюється на офіційному вебсайті Вищої ради правосуддя.

10. Засідання конкурсної комісії проводяться відкрито. Інформація про час і місце їх проведення, порядок денний та рішення конкурсної комісії оприлюднюються на офіційному вебсайті Вищої ради правосуддя.

Вища рада правосуддя забезпечує трансляцію засідань конкурсної комісії в режимі реального часу на офіційному вебсайті Вищої ради правосуддя.

11. Рішення конкурсної комісії вважається ухваленим, якщо за нього проголосувала більшість членів конкурсної комісії від її складу, за умови що дві особи з числа тих, які проголосували за це рішення, є міжнародними експертами або особами, визначеними на підставі пропозицій Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Член конкурсної комісії має право брати участь у засіданнях і ухваленні рішень конкурсної комісії у віддаленому режимі з використанням електронних засобів зв'язку.

Рішення конкурсної комісії оформлюється протоколом.

12. Конкурсна комісія має право:

1) в установленому порядку збирати, перевіряти та аналізувати інформацію про кандидатів на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, отримувати інформацію від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, необхідну для здійснення повноважень конкурсної комісії;

2) звертатися до кандидатів на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, а також будь-якої юридичної особи, державного органу чи органу місцевого самоврядування, їх посадових осіб із запитом про надання пояснень, документів чи інформації з метою перевірки кандидатів на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

3) на безоплатний доступ до відкритих державних реєстрів.

13. Член конкурсної комісії зобов'язаний:

1) брати участь у її роботі особисто, без права делегування своїх повноважень іншим особам;

2) не використовувати, не передавати та не розголошувати персональні дані та іншу інформацію, яка стала йому відома під час роботи в конкурсній

комісії, для інших цілей, крім забезпечення здійснення конкурсною комісією передбачених цим Законом повноважень;

3) не брати участі у зборі інформації про кандидата на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, розгляді питання про такого кандидата, якщо член конкурсної комісії має або мав особисті або ділові стосунки з кандидатом та/або за наявності іншого конфлікту інтересів чи обставин, які можуть вплинути на об'єктивність або неупередженість члена конкурсної комісії;

4) вживати заходів щодо захисту персональних даних та іншої інформації, які стали йому відомі у зв'язку зі здійсненням ним своїх повноважень.

14. Конкурсна комісія:

1) розглядає документи, подані кандидатами на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

2) відбирає із загальної кількості кандидатів тих, які згідно з обґрунтованим рішенням конкурсної комісії мають найкращі професійний досвід, знання і якості для виконання обов'язків члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та відповідають вимогам закону;

3) оприлюднює на офіційному вебсайті Вищої ради правосуддя інформацію про кандидатів, відібраних для проходження співбесіди з конкурсною комісією;

4) проводить на своєму засіданні співбесіду з відібраними кандидатами, відбирає шляхом відкритого голосування з числа кандидатів, які пройшли співбесіду, на кожен вакантну посаду одного кандидата, який відповідає вимогам до члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та згідно з обґрунтованим рішенням конкурсної комісії має найкращі професійний досвід, знання і якості для виконання обов'язків члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

15. Організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності конкурсної комісії здійснює секретаріат Вищої ради правосуддя, у тому числі із можливістю залучення міжнародної технічної допомоги".

14. У статті 96:

частини четверту та п'яту викласти в такій редакції:

"4. У разі виявлення фактів, що можуть мати наслідком звільнення члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з підстав, визначених пунктами 3 – 6 частини першої цієї статті, Вища рада правосуддя приймає рішення про здійснення перевірки таких фактів. Така перевірка не може тривати більше одного місяця.

З дня ухвалення рішення про початок перевірки зазначених фактів такий член Комісії відсторонюється від посади, а його повноваження зупиняються до ухвалення рішення Вищої ради правосуддя.

5. У разі встановлення підстав для звільнення члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з посади, визначених [пунктами 3 – 6](#) частини першої цієї статті, Вища кваліфікаційна комісія суддів України своїм рішенням вносить до Вищої ради правосуддя подання про звільнення з посади відповідного члена Комісії.

Таке подання вноситься, якщо за нього проголосувало не менше ніж одинадцять членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

З дня ухвалення рішення Комісії про внесення зазначеного подання такий член Комісії відсторонюється від посади, а його повноваження зупиняються до прийняття рішення Вищою радою правосуддя";

частину шосту після слова "Процедура" доповнити словами "здійснення перевірки фактів, що можуть мати наслідком звільнення члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з підстав, визначених пунктами 3 – 6 частини першої цієї статті".

15. У пункті першому частини першої статті 97 слова "обрано (призначено)" замінити словом "призначено".

16. У статті 98:

доповнити новими частинами першою – третьою такого змісту:

"1. Організаційними формами діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України є засідання у пленарному складі Комісії, у складі палат та колегій – залежно від питань, визначених цим Законом та регламентом Комісії.

Член Комісії має право брати участь у засіданнях і прийнятті рішень у віддаленому режимі з використанням електронних засобів зв'язку у випадках та порядку, встановлених регламентом Комісії.

2. У складі Вищої кваліфікаційної комісії суддів України діють дві палати. До кожної палати входять по вісім членів Комісії.

У разі необхідності Комісія може ухвалити рішення про залучення членів однієї палати до роботи іншої палати.

3. Колегія Вищої кваліфікаційної комісії суддів України формується не менше ніж з трьох членів Комісії".

У зв'язку з цим частини першу – тринадцяту вважати відповідно частинами четвертою – шістнадцятою;

у частині четвертій слова "член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, який має найбільший стаж професійної діяльності у сфері права" замінити словами "найстарший за віком член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України";

у частині шостій слова "член Комісії, обраний за квотою з'їзду суддів України, який має більший стаж роботи на посаді судді" замінити словами "найстарший за віком член Комісії";

у частині десятій слова "члени палат, призначені за квотою з'їзду суддів України, які мають більший стаж роботи на посаді судді" замінити словами "найстарші за віком члени палат".

17. У частині першій статті 107 слова "Комісія з питань доброчесності та етики – через її голову або членів Комісії" виключити.

18. Пункт 3 частини третьої статті 135 викласти в такій редакції:

"3) судді Верховного Суду – 75 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року".

19. Пункт 7 розділу XII "Прикінцеві та перехідні положення" доповнити новими абзацами такого змісту:

"Верховний Суд України як юридична особа припиняється в результаті реорганізації шляхом приєднання до Верховного Суду з наслідками, передбаченими законом.

Судді Верховного Суду України зараховуються до штату Верховного Суду у касаційний суд тієї юрисдикції, яка відповідає юрисдикції судової палати Верховного Суду України, в якій суддя здійснював правосуддя, та підлягають кваліфікаційному оцінюванню упродовж одного року з дня такого зарахування. Особливості порядку та методології кваліфікаційного оцінювання таких суддів, показників відповідності критеріїв кваліфікаційного оцінювання та засобів їх встановлення затверджуються Вищою радою правосуддя за поданням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Виявлення за результатами зазначеного оцінювання невідповідності судді, зарахованого до штату Верховного Суду, займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова такого судді від зазначеного оцінювання є підставою для звільнення судді з посади".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім пункту 4 розділу I, який набирає чинності з дня початку роботи обласних прокуратур.

2. Внести зміни до таких законів України:

1) у Законі України "Про Вищу раду правосуддя" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 7–8, ст. 50 із наступними змінами):

а) у статті 3:

у пункті 12 частини першої слово "погоджує" замінити словом "визначає";

пункт 20-2 викласти в такій редакції:

"20-2) ухвалює рішення про звільнення членів Вищої ради правосуддя з підстав, визначених пунктами 1, 2 частини першої статті 24 цього Закону";

б) частину третю статті 24 викласти в такій редакції:

"3. Рішення про звільнення члена Вищої ради правосуддя з посади з підстав, визначених пунктами 3 – 6 частини першої цієї статті, ухвалюється органом, що обрав (призначив) члена Вищої ради правосуддя, за поданням Вищої ради правосуддя. Рішення про внесення подання про звільнення члена Вищої ради правосуддя вважається ухваленим, якщо за нього проголосувало не менше чотирнадцяти членів Вищої ради правосуддя.

З дня внесення зазначеного подання такий член Вищої ради правосуддя відсторонюється від посади, а його повноваження зупиняються до ухвалення рішення органом, що обрав (призначив) цього члена Вищої ради правосуддя";

в) статтю 28-1 та частину восьму статті 31 виключити;

г) частину першу статті 42 викласти в такій редакції:

"1. Дисциплінарне провадження розпочинається після отримання скарги щодо дисциплінарного проступку судді (дисциплінарної скарги), поданої відповідно до [Закону України](#) "Про судоустрій і статус суддів", або за ініціативою Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя чи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у випадках, визначених законом";

д) частину третю статті 47 виключити;

е) частину четверту статті 48 викласти в такій редакції:

"4. Суддя та скаргник мають бути повідомлені про засідання Дисциплінарної палати не пізніше ніж за сім днів до дня його проведення в порядку, визначеному регламентом Вищої ради правосуддя, та шляхом розміщення відповідної інформації на офіційному вебсайті Вищої ради правосуддя";

2) у розділі II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування" (Відомості Верховної Ради України, 2019 р., № 50, ст. 354) пункти 3 – 7, 9, 10 виключити.

**Голова Верховної Ради
України**